

Реалізація згаданої програми та її напрямків дозволить суттєво оптимізувати правову свідомість громадян України, а отже, вітчизняний модерний державотворчий процес. Чималу роль у цьому можуть відігравати національні центри юридичної освіти і науки.

Бібліографічні посилання:

1. Герасіна Л.М. Деформації правосвідомості та правової культури сучасного українського суспільства / Л.М. Герасіна, М.І. Панов, М.П. Требін // Правосвідомість і правова культура як базові чинники державотворчого процесу в Україні: монографія / [Л.М. Герасіна, О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань та ін.]; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Х: Право, 2009. С. 212-243.

2. Краснокутський О.В. Культурно-правовий чинник оптимізації розвитку ідеології державотворення в Україні // Антропологічні виміри філософських досліджень: зб. наук. праць. Дніпропетровськ: ДНУЗТ, 2014. Вип. 6. С. 89-100.

3. Правова культура в умовах становлення громадянського суспільства: монографія / [Битяк Ю.П., Яковюк І.В., Петришин О.В. та ін.] ; за ред. Ю.П. Битяка, І.В. Яковюка; НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України. Х.: Право, 2007. 246 с.

Кричун Анна Юріївна,

здобувачка вищої освіти

Навчально-наукового інституту

права та інноваційної освіти

Науковий керівник –

к.ю.н., доцент Орлова О.О.

***(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)***

КЛІНІЧНА ОСВІТА – ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

Одним із важливих завдань правової держави є захист прав та свобод громадянина. Своє місце у системі захисту права і свободи займає надання безоплатної юридичної допомоги. В статті 59 Конституції України закріплено: «Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно».

Однією з форм надання безоплатної юридичної допомоги є юридична клініка. Юридична клініка розглядається багатьма вченими як інноваційний спосіб навчання майбутніх юристів практичної діяльності. Слід зазначити, що цей спосіб навчання студентів юридичних факультетів є одним з найпопулярніших на теренах України.

Більшість дослідників визначають “юридичну клініку” як формування у вигляді навчально-практичного центру, який створюється і функціонує на базі вищого навчального закладу (III та IV рівня акредитації, що здійснює підготовку спеціалістів за напрямами “Право”, “Правоохоронна діяльність”),

за ініціативою ВНЗ чи громадської організації у спільній діяльності з ВНЗ [1].

Діяльність юридичних клінік має кілька цілей – це:

- по-перше, надання безоплатної юридичної допомоги незахищеним категоріям населення;
- по-друге, спосіб професійної підготовки курсантів та студентів до майбутньої діяльності;
- по-третє, що є важливим, відбувається виховання учнів.

Виховання полягає у формуванні професійної правової свідомості, шанобливого ставлення до клієнтів. Разом з тим відбувається розвиток необхідних особистісних якостей: розуміння, повага до людей, бажання прийти на допомогу тощо.

Клінічне навчання не тільки доповнює стандартну юридичну освіту, але й сприяє набуттю практичного досвіду студентами та курсантами. При вирішенні конкретної правової проблеми студент використовує наявні в нього знання чинного законодавства, вивчає та узагальнює існуючу судову практику, використовуючи довідково-правові системи, навчальну літературу. Юридична клініка надає унікальну можливість дізнатися: як правильно опитати клієнта; як кваліфіковано проконсультувати його; як повно і чітко скласти позовну заяву та інші юридичні документи; як вирішити складні проблеми професійної етики юриста та багато іншого. При цьому в студента підвищується почуття професійної відповідальності перед суспільством.

Як зазначає Л.І. Кормич, підготувати сучасних кваліфікованих юристів неможливо, не привчаючи їх до критичного осмислення правової бази, а оскільки основна ціль підготовки юриста полягає в тому, щоби знання, отримані у виші, максимально наблизити до потреб правозастосовної діяльності, протягом усіх семестрів викладання в центрі уваги має бути практика застосування законодавства [2].

Вся діяльність юридичних клінік спрямована на формування студентів як професійних юристів, які легко можуть проаналізувати, дослідити та вирішити правові проблеми, легко скласти процесуальні та інші документи, з гідністю представляти інтереси громадян у судах різних інстанцій. Студенти, які працювали в юридичних клініках, отримують найкращі відгуки з їх місць працевлаштування, тому що під час проходження практики у клініці отримують безцінний досвід, який використовують у подальшій роботі.

Усі ці умови навчання забезпечує саме юридична клінічна освіта, яка передбачає сполучення теоретичного та практичного компонентів в юридичній освіті, а оволодіння студентами основ правової культури, професійної етики, накопичення ними досвіду роботи із малозабезпеченими верствами населення є її позитивною особливістю [3].

Саме досвід функціонування юридичних клінік в Україні допоміг виокремити ті аспекти роботи юриста, на яких не акцентується увага під час вивчення базових навчальних дисциплін, що відповідає основним ідеям Болонського процесу. Так, одне з першочергових завдань створення зони

європейської вищої освіти та її забезпечення полягає у сприянні мобільності освіти, у рамках якої студентам повинні забезпечуватися доступ та можливість отримання освіти та практичної підготовки, а особливості юридичної професії позначаються на специфіці навичок, які необхідно набути під час навчання: 1) система знань про право і державу, механізми їх організації, процеси функціонування, особливості сприйняття особистістю та суспільством; 2) знання діючого законодавства, норм матеріального права та, особливо, процесуального права; 3) формування правового мислення, здібностей пов'язувати фактичні обставини із законом і на його основі пропонувати вирішення життєвих ситуацій; 4) уміння складати документи юридичного характеру, давати поради, консультувати з правових питань. Іншими словами, як акцентує на це увагу С.В. Ківалов, головний плюс європейських стандартів – у їхній раціональності, коли навантаження робиться на професійні навички [3].

Таким чином, програма навчання у юридичній клініці доповнює стандартну юридичну освіту, даючи неоціненний практичний досвід студентам, які спочатку освоюють теорію, а вже потім усвідомлюють, де вони можуть застосувати свої знання. Робота в юридичній клініці найчастіше ставить перед студентом складну життєву ситуацію та пропонує йому її вирішити. У процесі вирішення він сам починає розуміти, яких знань виявляється недостатньо, а отже, процес навчання починає рухатися від практики до теорії, а потім навпаки, але вже на вищому рівні.

Бібліографічні посилання:

1. Савелова Ю.М. Поняття «Юридичної клінічної освіти» в Україні. *Науково-практична Інтернет-конференція 05.03.2013 р.*
2. Кормич Л.И. Юридическое образование. Проблемы и перспективы. *Актуальні проблеми політики : зб. наук, праць. Вип. 17, 2003 р. С. 20.*
3. Лоджук М.Т. Юридичні клініки в Україні: освіта та правова допомога: *монографія*, 2015. 328 с.

Кулініч Ольга Олександрівн,
доцент кафедри
загальноправових дисциплін,
кандидат юридичних наук
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ СТАНДАРТИ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПЕРСПЕКТИВИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ В УКРАЇНІ

Сучасний розвиток громадянського суспільства та держави характеризується високим рівнем індивідуалізації і, як наслідок, впливає на формування юридичної еліти, здатної ефективно забезпечити реалізацію,